

Данак у индексима

Пише: Мироје Јовановић
четвртак, 03 новембар 2011 14:14

Пре 10 година, мој пријатељ и ја, смо организовали протест на Правном факултету у Новом Саду. Окупили се људи у амфитеатру, договорени су захтеви, који су одмах прослеђени управи факултета. Ја сам у тренутку покретања протеста већ био уредно уписао наредну (IV) годину студирања, па се нисам плашио да ће неко од „савесних“ да ме оптужи да све радим за сопствени рачун.

Суштина захтева се сводила на битно умањење школарина, додатне испитне рокове и сличне муке студената. Сетићемо се да су студенти 5. 10. 2000. године били међу главним чиниоцима у маси људи који су учествовали (или можда злоупотребљени) у борби против владавине покојног Милошевића.

Наиме, нова, „демократска“ власт, није много чекала, већ је средином 2001 године драстично повећала школарине, што, разуме се, није одговарало већини студената и њихових родитеља.

У то време није постојао, Богу хвала, студентски парламент, па формално није имао ко да нам смета у протестним активностима, али је зато група људи, блиских тадашњем декану, здушно и неуспешно покушавала да опструше читаву ствар.

Међутим, мојим колегама и колегиницама се више допало да плаћају мање, и да добију додатни испитни рок, него да слушају разне страначке пришипетље и штрајкбрехере, па је тако протест изашао на добро, а један део захтева је чак и усвојен.

Кажем, одлично је што тада нисмо имали студентски парламент, односно није постојао нико, са легитимитетом подршке 5-10 % студената, да у име професора завађа студенте

и на факултету здушно брани ставове политичке странке којој припада.

Сада неко може да каже да ја нападам „леgitимне“ представнике студената и биће потпуно у праву. Када се неко кандидује у изборном циклусу, па макар и за представника студентске популације свог факултета, он тада свесно себе излаже могућности да буде јавно критикован и да његов рад буде оцењен, не само са позиције оних који су га бирали, већ и са позиције независног посматрача, какав сам конкретно сада ја.

Дакле, тезе су следеће:

- на факултетима широм Србије, сваког октобра, сваке године се поставља неколико идентичних захтева;

- захтеви су социјалног и организационог карактера;

- носиоци захтева су групе и појединци који нису формално бирани;

- формални представници студената се по правилу противе постављеним захтевима и траже санкционисање оних који су их поставили;

Е сад ја питам читаоца: Да ли је нормално и уопште допустиво да „леgitимни“ и „формални“ чланови студентских парламената буду противни захтевима који по својој природи нису ни незаконити ни неморални?

Тако је, као бисер године, 2. новембра 2011. године, објављена вест да је Пленум студената „распуштен одлуком већине присутних студената“ [\[1\]](#), све уз додатак „Пленум је провизоријум, који нема упориште у законодавству Србије. То је скуп који није пријављен и нема подршку како самих студената Универзитета у Новом Саду тако и легитимних студентских тела“

[2]

Онај ко је написао и потписао горе цитирано саопштење судентских „парламентараца“ очигледно није детаљно и пажљиво читао Устав Републике Србије, који у члану 56. на изричит и недвосмислен начин гарантује сваком грађанину (авај и студенту) право на петицију.

Тако се у наведеном члану Устава каже:

„Свако има право да, сам или заједно са другима, упућује петиције и друге предлоге државним органима, организацијама којима су поверена јавна овлашћења, органима аутономне покрајине и органима јединица локалне самоуправе и да од њих добије одговор када га тражи.

Због упућивања петиција и предлога нико не може да трпи штетне последице.

Нико не може да трпи штетне последице за ставове изнете у поднетој петицији или предлогу, осим ако је тиме учинио кривично дело.“

Како су универзитети и факултети, несумњиво организације са јавним овлашћењима, добијеним кроз систем акредитације студија, то је онда јасно да судент или група студената која нешто захтева могу своје ангажовање да назову, рецимо, „Паја Патак“ или „Индекс заувек“.

Пошто није довољно неког дискредитовати само због формалних разлога, студенти (политичари) су брже-боље припаднике идеје „Пленума“ повезали са омраженим левичарским групацијама, односно оптужили су их да је „Пленум“ организован од стране "анархо - синдикалистичких организација из Београда" [3] .

Подсећам ове „посланике у настајању“ да су студенти универзитета у Љубљани и Загребу 1968. године били плашени протестима из Београда, под изговором да иза сиротињске побуне са почетка јуна те године стоје четничке организације и т. сл.

„Паметном је и комарац музика“, то је очигледно пословица за коју је чуо декан Педагошког факултета у Сомбору, проф. др Александар Петојевић, те је чим су почела „гибања“ у Београду, предложио да се школарине на тој високошколској установи смање са тренутно актуелних 50.000, на 12.500 динара [\[4\]](#), дакле школарина је смањена за тачно 4 пута.

Исти професор је лепо сажео проблем у неколико реченица, и појаснио да „Не можемо ми професори универзитета да живимо у једној, а наши студенти у другој држави. Ми морамо да делимо судбину својих студената и њихових родитеља“ [\[5\]](#).

Далеко од тога да тврдим да професори универзитета не заслужују да буду адекватно плаћени за свој рад, али овде је сада реч о школаринама које по свом износу далеко премашују квалитет који се за исте нуди. Такође, да не буде забуне, не познајем лично било кога од учесника Пленума, ни у Новом Саду, ни у Београду, и немам разлога да се лично мешам у насталу ситуацију, али закључујем очигледно: изабрани представници студената не хају много за своје бираче и њихове интересе.

Такође, не занима ме полемика о томе ко и да ли стоји иза Пленума студената, већ ме интересује ко се за шта залаже. У том смислу признајем, да ми је као становнику Србије, у којој је само 6,5% становника високо образованих, драже и ближе да школарине и уопште услови студирања буду прихватљивији што већем броју људи.

Вратићу се на почетак овог текста, и свог првог и јединог студентског протеста. Том приликом сам од неколицине професора чуо тезе о томе да „онај ко се школује треба да сноси и трошкове“, да „студирање није социјална категорија“, да „је у Србији обавезно само основно образовање“ и све у том смислу и стилу.

На такве небулозне и спорне флоскуле, ја сам одговорио питањем, које постављам и сада: Професоре, колико сте ви плаћали своје школовање?

Да, да, 60-их, 70-их и 80-их година прошлог века, када се већина наших професора школовала, није било школарина, и никако није постојала могућност да не можеш да изађеш на испит ако ниси купио баш професорову књигу. Разуме се, услови студирања ни тада нису били савршени, али ипак студије се нису плаћале, па слабо плаћене родитеље школовање детета није терало у банкрот.

И док се професори препуцавају са онима које би требало да подучавају, а управе факултета терају студенте у међусобна оптуживања и конфликте, све остаје исто.

Празни новчаници и празни стомаци, и пре и после студирања.

Напросто, овде се индекс не цени.

[1] [http://www.rtv.rs/sr_lat/vojvodina/novi-sad/plenum-\(ni\)je-raspusten_281764.html](http://www.rtv.rs/sr_lat/vojvodina/novi-sad/plenum-(ni)je-raspusten_281764.html)

[2] исто;

[3] исто;

[4] <http://www.nsprv.org/>

[5] <http://www.soinfo.org/sombor/obrazovanje/>